

Beste,

Op 14 oktober 2018 zijn er verkiezingen voor de gemeente- en provincie. Ieders stem telt. We maakten een folder voor de bewoners en familieleden. Omdat wij vragen hadden over de formaliteiten namen we contact op met het Agentschap-Binnenlands bestuur, team verkiezingen. De antwoorden hierop kan je in deze nota lezen. Indien gewenst kan je deze nota ook meenemen naar het stembureau.

De gestelde vragen.

- ✓ Kan een bewoner die wilsonbekwaam verklaard is stemmen? Mensen met dementie zijn vaak maar voor een gedeelte wilsonbekwaam, bv voor financiële zaken. Wat is mogelijk?
- ✓ Moet de bewoner in staat zijn om de volmacht te tekenen? Is het plaatsen van een kruisje ook voldoende? Of zijn er andere formaliteiten?
- ✓ Mag een begeleider of iemand de voorzitter van het bureau of een teamlid een de bewoner met dementie (of psychische beperking) helpen in het stemhokje om te stemmen?
- ✓ Krijgen bewoners meer tijd om te stemmen?

Antwoorden

Geachte mevrouw,

De folder die u ons heeft bezorgd, lijkt ons correct. Het is inderdaad belangrijk dat de nadruk wordt gelegd op het feit dat de bewoner zelf nog graag wenst deel te nemen aan de verkiezingen, en ook zelf kan aangeven op wie hij zijn stem wenst uit te brengen. Enkele opmerkingen :

- Een kopie van het identiteitsbewijs is niet noodzakelijk als men met een volmacht werkt. Het enige wat nodig is, is een correct attest en een correct ingevuld en ondertekend volmachtformulier.
- Wat betreft het ondertekenen van de volmacht, haalt u aan dat men een aantekening kan laten plaatsen op de identiteitskaart "niet in staat een handtekening te zetten". Volgens onze navraag bij de FOD Binnenlandse Zaken kan de ambtenaar inderdaad, als iemand niet in staat is de handtekening voor de e-id te plaatsen, vaststellen dat men "vrijgesteld" is van handtekening. Dit neemt evenwel niet weg dat duidelijk moet zijn, op het volmachtformulier, dat de volmachtgever zijn wil heeft te kennen gegeven dat iemand anders bij volmacht voor hem stemt. Deze wil wordt in principe bevestigd door een persoonlijke handtekening. Een kruisje volstaat met andere woorden niet. Eventueel kan wel gewerkt worden met een elektronische handtekening (dan kan men de code doorgeven). Indien dit niet mogelijk is, lijkt het in de eerste plaats noodzakelijk dat de fysieke onmogelijkheid om te handtekenen geattesteerd wordt door een arts. Dit attest kan dan bij de volmacht gevoegd worden. Een notaris kan worden gemachtigd om een handtekening te plaatsen in de plaats van de persoon voor wie dit onmogelijk is. Het lijkt nuttig om hierover ook contact op te nemen met de gemeente, aangezien er wellicht ook nog andere mogelijkheden zijn (bijvoorbeeld, werken met een getuige). Uiteindelijk zal de voorzitter van het stembureau beslissen of de volmacht al dan niet aanvaard wordt.

Wat betreft uw andere vragen.

- Sinds 2014 is er een uniform systeem van kracht, waarbij de vrederechter, indien nodig, een bewindvoerder aanstelt voor een persoon voor wie dit nodig is. Dit bewind kan zijn voor de persoon of de goederen (of allebei). Telkens zal de vrederechter concreet moeten aanduiden tot hoever het bewind reikt. Indien de vrederechter oordeelt dat de persoon kiesonbekwaam

is, moet hij dat in zijn vonnis zetten en moet dit worden meegedeeld aan de gemeente. In dat geval zal die persoon geen oproepingsbrief in de bus krijgen. Heeft de vrederechter geen beslissing hieromtrent genomen, dan zal die persoon ingeschreven worden op de kiezerslijst, een oproepingsbrief in de bus krijgen en dus in principe kunnen gaan stemmen. Kan een persoon evenwel zijn wil niet uiten, dan spreekt het voor zich dat dit niet langer mogelijk is. Het uitbrengen van een stem bij de verkiezingen is een persoonlijk recht. Indien men niet langer kan meedelen voor wie men wil stemmen, kan men dit recht niet uitoefenen. Een doktersattest kan dit bevestigen.

- Artikel 138, §2 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet bepaalt dat een kiezer die wegens *lichamelijke* beperkingen niet in staat is om zich alleen naar het stemhokje te begeven of om zelf zijn stem uit te brengen, zich met toestemming van de voorzitter mag laten geleiden of bijstaan door iemand anders. In elk gebouw dat als stemlokatie wordt gebruikt, wordt ook minstens één stemhokje ingericht dat toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking (zoals rolstoelgebruikers). Indien iemand hiervan gebruik wenst te maken, meldt hij dit aan de voorzitter van het stembureau. Eén van de bijzitters zal de kiezer dan naar dit stemhokje begeleiden. Er is geen tijdslimiet voorzien voor het stemmen, iedereen krijgt de tijd die hij of zij nodig heeft om zijn stem uit te brengen. Het decreet spreekt enkel van lichamelijke beperkingen. Het is moeilijk in te schatten wat u bedoelt met “psychische beperkingen”. Indien iemand problemen heeft met het gebruik van de stemcomputers, of bijvoorbeeld angstig of onrustig wordt door de drukte in het stemlokaal, dan is begeleiding mogelijk. Het is uiteraard wel essentieel dat men vrij en bewust zijn stem kan uitbrengen.
- Op www.vlaanderenkiest.be kan u steeds terecht voor alle informatie over de verkiezingen. Van zodra dit beschikbaar is, zal hier ook alle informatie over het digitaal stemmen worden geplaatst.

Vriendelijke groet

Geert Demarsin - Team Verkiezingen

Agentschap Binnenlands Bestuur

e-mail: info@vlaanderenkiest.be